Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 40 WARSZAWA, DNIA 5 PAZDZIERNIKA 1935 R. Rok założenia 1921

GAZETA GIEŁDOWA i LOSOWAŃ

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
wychodzi co sobota

FINANSOWANIE EKSPORTU

O ile sądzić można, polski handel przywozowy nie cierpi na brak kredytu. Jeśli mowa o niedostatecznem finansowaniu naszego handlu zagranicznego, to ma się na myśli nasz eksport.

Ten nie korzysta z wystarczających kredytów, nie może liczyć na poparcie finansowe, gdy szuka nowych dróg, nowych rynków zbytu.

Import do nas popierany jest przez kapitał zagraniczny, którego aparat kredytowy finansuje eksporterów swego kraju. Pozatem, zasila on także kredytami naszych odbiorców przy pomocy ekspozytur bankowych, które posiada u nas. Zresztą, nasi importerzy, jeśli są odpowiedzialni, nie mają obecnie żadnych trudności w umieszczaniu swego materjału wekslowego do dyskonta w bankach krajowych.

Inaczej zupełnie rzecz się ma z naszym kredytem eksportowym. Bardzo często słyszy się w prasie nawoływania, że taki kredyt jest nieodzowny, że bez niego nasz handel wywozowy musi cierpieć na ostrą anemję i płacić gruby haracz zagranicznym domom handlowym za ich pośrednictwo.

Ale sprawa tego kredytu posuwa się bardzo powoli; w bankach zaś prywatnych nie posuwa się wcale. Jak zobaczymy poniżej, niema tu wcale opieszałości lub niezrozumienia ze strony naszych banków; przyczyny takiego stanu rzeczy tkwią w samych warunkach naszego handlu.

(dalszy ciąg na str. 2)

Finansowanie eksportu

(dalszy ciąg)

Usiłowania czynników rządowych, aby za pomocą kredytów nasz handel wywozowy pobudzić, były do roku 1931 dorywcze i nader ograniczone. Skoro wszakże w roku tym stworzony został „Państwowy Fundusz Eksportowy", wysiłki te przybrały rozmiary bardziej poważne, choć wciąż jeszcze niedostateczne.

Zakres czynności Funduszu został przez ustawę zakreślony obszernie. Fundusz ten finansuje produkcję eksportową i gwarantuje kredyty instytucyj, finansujących lub asekurujących kredyty eksportowe. Poręka ta może rozciągać się nie tylko na wypłacalność eksportera, lecz i zagranicznego odbiorcę towaru.

Kapitał Funduszu oznaczony został na 150 milj. zł., które mają zostać stopniowo nagromadzone z różnych źródeł. Ażeby Funduszowi umożliwić bezzwłoczne funkcjonowanie, zanim powyższa suma się zbierze, skarb udzielił poręki za różne gwarancje Funduszu do wysokości 60 milj. zł.

Wspomnianemi wyżej sumami Funduszu dysponuje Międzyministerjalna Komisja Popierania Eksportu. Administrowanie Funduszem wykonywane jest przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Pozatem, Bank ten przyczynił się w pewnym stopniu i dawniej do utorowania naszym eksporterom drogi do uzyskiwania kredytów zagranicznych. Otwierał, mianowicie, eksporterom naszym w bankach zagranicznych kredyty akceptowe lub też za takie kredyty udzielał poręki.

Bank Polski również poczynił na rzecz eksportu pewne ułatwienia kredytowe. Począł on od 1930 r. przyjmować do dyskonta weksle, płatne zagranicą i wystawione w walucie obcej, po stopie procentowej i według uzansów miejsca płatności. Uczynił to także Bank Gospodarstwa Krajowego, licząc jednak stopę procentową inną, mianowicie, o 2% wyższą od stopy bankowej miejsca płatności.

Jeżeli porównamy powyższe wysiłki z tem, co się robi w innych krajach: Anglji, Francji, Niemczech, to przekonamy się, że sprawa cała jest jeszcze u nas w zaczątkach.

Wysiłki te u nas ściągają na siebie zarzut, że nie tylko są niedostateczne, lecz, że są często nieskuteczne. Krytycy, mianowicie, twierdzą, że instytucja bankowa, udzielająca kredytu eksportowego, czy gwarancji, żąda zabezpieczenia w postaci papierów procentowych, albo bezwzględnie pewnej hipoteki, wskutek czego często tranzakcję eksportową uniemożliwia. Dążąc do takiego zabezpieczenia się, udaremnia ona próby niejednego wielkiego przedsiębiorstwa, a już napewno setek średnich i mniejszych warsztatów, mogących pracować na eksport. Warsztaty te w ogólnej sumie, zwłaszcza spółdzielające ze sobą, mogłyby dać wyniki imponujące.

Wspomniani krytycy twierdzą dalej, że instytucja finansowa nie wtajemnicza się w stronę handlową eksportu; nie zna treści umów, zawartych przez eksporterów z zagranicznymi odbiorcami; nie interesuje się kwestją wytwórczości, czy skupu produktów, przeznaczonych do wywozu. Tymczasem finansowanie eksportu musi ogarnąć całokształt procesu poprzez wszystkie ogniwa. Jeżeli kredyt eksportowy ma być bezwarunkowo zabezpieczony bądź papierami, bądź hipoteką, nie jest on właściwie finansowaniem eksportu, lecz poprostu lombardem papierów, albo pożyczką hipoteczną.

Powyższe zarzuty wymierzone są jeszcze bardziej w nasze banki prywatne, które wogóle od wszelkich niemal form finansowania eksportu trzymają się zdaleka.

Nie wydaje się jednak, aby zarzuty te były uzasadnione. Niepodobna winić banków naszych, czy to publicznych, czy też prywatnych, — banków, które prowadzą operacje ogólno - kredytowe i w olbrzymiej większości są bankami depozytowemi, zmuszonemi do przestrzegania znacznej płynności, aby poświęciły się kredytom eksportowym, wymagającym specjalnych wiadomości i rozległej, fachowej kontroli.

Weźmy przykład. Eksport drewna zajmuje jedno z naczelnych miejsc w naszym wywozie. Dotychczas wszakże finansowanie jego w wysokim stopniu jest niedostateczne, na co nieustannie skarżą się polscy drzewnicy. Ale finansowanie to związane jest z niezmiernemi trudnościami. Przytoczmy tylko najważniejsze.

Drewno, przeznaczone na eksport, wysyłane jest z odległych miejscowości. Wysyłają go sami przemysłowcy, właściciele lasów i tartaków, czy też samych tartaków, albo kupcy, nabywający towar od przemysłowców leśnych. Zwózka surowców z lasu na tartaki odbywa się zimą. Wtedy to przemysłowcy potrzebują najwięcej pieniędzy; potrzebują i kupcy, którzy wtedy nabywają towar. Tymczasem drewno jest składane w różnych miejscowościach Polski, najczęściej daleko od miasta. Udzielanie kredytu na taki towar, który w dodatku jest niesłychanie różnorodny, połączone jest z ogromnym ryzykiem. Bank więc musiałby mieć doskonałych i pewnych agentów do tych operacyj, musiałby też znać nawylot ten bardzo skomplikowany interes.

Zapewne, bank dużego ryzyka nie ponosi, jeśli udziela kredytu na towar sprzedany. Kredytobiorca bowiem przedstawia bankowi kontrakt sprzedaży lub towar zostaje oszacowany przez rzeczoznawców. Ale bank musiałby także udzielać kredytów na towar niesprzedany. Kredyt nadomiar nie może być krótkoterminowy. Pozatem, jak już wspomnieliśmy, cała operacja wymagałaby od banku dokładnej znajomości przemysłu i handlu drzewnego oraz stałego sprawdzania i pilnowania towaru na miejscu.

Jakże potrafi to uczynić instytucja, zajmująca się operacjami ogólno - kredytowemi, nie specjalnemi? Jest rzeczą jasną, że finansowanie eksportu musi być dokonywane przez bank, wyłoniony przez poszczególne branże. Tylko przedstawiciele danej gałęzi przemysłu i handlu mogą stworzyć instytucję, mogącą ob służyć w całej pełni interesy tej gałęzi. Czy to będzie drewno, nafta, węgiel czy bekony, bank, finansujący eksport tych produktów, może powstać i pracować tylko dzięki bezpośredniemu udziałowi przedstawicieli poszczególnych gałęzi i przy stałej współpracy kół zainteresowanych. Bank eksportowy musi być specjalny, branżowy.

N. El.

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

W nocy, z dnia 2 na 3 b. m. zmarł nagle na udar serca w Warszawie poseł na Sejm **Wacław Wiślicki.**

Urodzony dnia 1 stycznia 1883 roku. Ukończył polską szkołę średnią Pankiewicza oraz Wyższą Szkołę Handlową w Warszawie, następnie zaś Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu w Brukseli w r. 1907. — Po powrocie do kraju został uwięziony na przeciąg 6 miesięcy przez władze rosyjskie za działalność niepodległościową i po odzyskaniu wolności pozostaje jeszcze w ciągu 2 lat po nadzorem policji. W owym okresie przyjmuje czynny udział w organizacjach młodzieży, prześladowanej za działalność polityczną w kraju.

Podczas wojny światowej staje w szeregach Straży Obywatelskiej, będąc zastępcą Komisarza, zaś podczas wojny polsko-bolszewickiej Komisarzem Straży Obywatelskiej.

W r. 1922 wybrany zostaje posłem do Sejmu, jako reprezentant kupiectwa żydowskiego, sprawując jednocześnie mandat v. prezesa Zarządu Centrali Związku Kupców oraz v.-prezesa Rady Naczelnej Kupiectwa Żydowskiego w Polsce. Otrzymuje również nominację na Sędziego Handlowego.

Po przewrocie majowym staje w szeregach tych, którzy poszli za Marszałkiem Piłsudskim.

Uzyskuje ponownie mandat poselski przy wyborach do Sejmu w r. 1928, 1930 i 1935.

Czynnie pracował przy organizowaniu Izb P. H. w Polsce, należąc do „Komisji 7-miu". Od r. 1929 jest v. prezesem Izby P. H. w Warszawie, zaś od r. 1930 — prezesem Zarządu Głównego Centrali Związku Kupców. Nadto piastuje godność v.-prezesa Związku Rewizyjnego Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych oraz v.-prezesa Bezprocentowych Kas Pożyczkowych.

W życiu gospodarczem szczególną uwagę poświęcał zawsze zagadnieniom handlu, będąc zawsze gorącym obrońcą jego interesów. Wiele aktywności przejawiał też na polu publicystycznem, zamieszczając swe artykuły w fachowej prasie gospodarczej.

Nadto Zmarły przez szereg lat był członkiem Rady Giełdy Pieniężnej w Warszawie i czynny w swoim czasie udział przyjmował przy organizacji Giełdy.

Pomyślny rozwój operacyj P.K.O.

Wkłady oszczędnościowe w P. K. O. wzrosły w ciągu 8-miu miesięcy b. r. o 49 miljn. zł. do kwoty zł. 673,4 miljn. W ciągu lipca i sierpnia b. r. wzrost wkładów oszczędnościowych wynosi łącznie zł. 12,7 miljn. Liczba oszczędzających w P. K. O. wzrosła w ciągu 8 - miu miesięcy b. r. o 369.616 i wynosiła na ultimo sierpnia 1,786.307 osób. Ogólny obrót czekowy P. K. O. za osiem miesięcy b. r. wynosi 17,9 miljardów złotych.

Kredyty krótkoterminowe, mianowicie pożyczki na zastaw papierów wartościowych, skup weksli i akceptów, oraz kredyty wekslowe na ultimo sierpnia b. r. wynosiły ponad 33,4 miljn. zł., a więc wzrosły o 3 miljn. zł.

Dział Ubezpieczeń na Życie wykazuje na koniec sierpnia b. r. 110.721 czynnych polis na kwotę 170,8 miljn. zł. W ten sposób ogólna liczba czynnych polis, w porównaniu ze stanem początkowym b. r., wzrosła o 19.474 polis, a suma ubezpieczenia o 24,3 miljn. zł.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej

Ukazał się w Nr. 71 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 30 września 1935 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 29 marca 1933 o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych.

Mocą dekretu powyższego zostały zmienione artykuły 2 i 3 wspomnianej ustawy, które otrzymują obecnie brzmienie następujące:

Art. 2. Spłata kapitału wierzytelności, zabezpieczonych hipoteką umowną, oraz spłata kapitału długów gruntowych nie może być wymagana w terminie przed dn. 1-ym stycznia 1938 r. (zamiast, jak dotychczas, przed dniem 1 października 1935 r.).

Art. 3. Niedopuszczalna jest do dnia 1stycznia 1938 r. egzekucja kapitału wierzytelności, wymienionych w art. 2. (zamiast, jak dotychczas, do dnia 1 października 1935 r.).

Egzekucja odsetek i kosztów jest dopuszczalna.

Dekret powyższy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, t. j. 30 września r. b.

OSOBISTE

Do Senatu wybrany został Członek Zarządu i Dyrektor Warszawskiego Towarzystwa Handlu Herbatą A Długokęcki, W. Wrześniewski, Sp. Akc. — p. Jan Lewandowski, kupiec.

Wobec szczupłej liczby przedstawicieli handlu, którzy weszli do Izb Prawodawczych, powitać należy z żywem zadowoleniem, że Senat posiadać będzie w swojem łonie doskonałego i doświadczonego znawcę i rzecznika spraw handlowych.

Ostateczny termin wydawania świadectw tymczasowych 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej

Delegat do spraw 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej podaje do wiadomości, że z dniem 15 października 1935 r. upływa ostateczny termin wydania subskrybentom świadectw tymczasowych 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej przez placówki subskrypcyjne.

Osoby, które w podanym wyżej terminie do dnia 15 października r. b. nie odbiorą świadectw tymczasowych, nie otrzymają wspomnianych świadectw, lecz dopiero we właściwym czasie oryginalne obligacje 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej.

Przedłużenie poboru 10% dodatku do państwowego podatku przemysłowego

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 1935, 10% dodatek, pobierany na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 września 1934 r., będzie w dalszym ciągu pobierany do należności z tytułu państwowego podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od obrotów, osiągniętych w okresie od 1 października 1935 r. do 30 września 1936 r.

BILANS BANKU POLSKIEGO

za III dekadę września 1935 r.

W trzeciej dekadzie września zapas złota zmniejszył się o 21.2 milj. zł. do 466,5 milj. zł., natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz powiększył się o 8,8 milj. zł. do 27,1 milj. zł.

Zapowiedziana przy ogłoszeniu bilansu ubiegłej dekady druga wymiana złota na dewizy wyraża się w obecnym bilansie sumą ok. 21 milj. zł. Przynosi ona dalsze uzupełnienie zapasu dewiz o prawie 9 milj. zł. W ten sposób przewidziane na jesień wypłaty z tytułu zagranicznych pożyczek państwowych i samorządowych zostały wpełni uskutecznione.

Suma wykorzystanych kredytów zwiększyła się o 33,6 milj. zł. do 798,6 milj. zł., przyczem portfel wekslowy wzrósł o 18,1 milj. zł. do 665,0 milj. zł., stan pożyczek zabezpieczonych zastawami — o 19,5 milj. zł. do 74,2 milj. zł., natomiast portfel biletów skarbowych zdyskontowanych zmniejszył się o 4,0 milj. zł. do 59,5 milj. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu spadł o 18,5 milj. zł. do 20,1 milj. zł.

Pozycje „inne aktywa" i „inne pasywa" uległy wzrostowi, pierwsza o 2,1 milj. zł. do 146,5 milj. zł., druga o 2,0 milj. zł. do 305,0 milj. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 46,3 milj. zł. do 158,1 milj. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — wzrósł o 49,2 milj. zł. do 980,5 milj. zł.

Pokrycie złotem obniżyło się do 44.91% i przekracza normę statutową o prawie 15 punktów.

Stopa dyskontowa 5%, od pożyczek zastawowych 6%.

Z instytucyj kredytu długoterminowego

Piotrkowskie Tow. Kred. Miejskie

Stan obiegu listów zastawnych w dniu 1 września 1935 r.: 5% konwersyjnych z 1925 r. na nom. sumę zł. 2.463.695., 5% z 1933 r. (dawniej 8%) na nom. sumę zł. 8.592.250.

Giełdy pieniężne

WARSZAWSKA

(27.IX — 3.X)

W okresie sprawozdawczym na rynku papierów procentowych, głównie zaś prywatnych, nastrój był wybitnie zniżkowy.

Rozpoczęcie działań wojennych na terenie Abisynji niekorzystnie oddziałało na usposobienie rynków europejskich.

Giełda warszawska, która przy pierwszej nadarzającej się okazji wykazuje zazwyczaj nadmierną wrażliwość, w końcu okresu zareagowała na wiadomość powyższą pokaźnym spadkiem kursów poszczególnych walorów, któremi obroty stale zajmują jedno z pierwszych miejsc.

Okazuje się jednak, iż obniżone kursy zachęcają wielu nabywców do czynienia zakupów, w przeciwnym bowiem razie zniżka przybrałaby, jak przypuszczać można, większe rozmiary.

Kulisa wykazuje niezdecydowanie i, wobec uroczystych świąt żydowskich, od większych operacyj giełdowych się wstrzymuje. W końcu okresu różnice kursowe z dnia na dzień były dość duże.

Na rynku dewizowym obroty dzienne często przekraczały rozmiary średnie, a w stosunku do obrotów z okresu poprzedniego zwiększyły się mniej-więcej o 10 procent.

Bank Polski stale pokrywał zapotrzebowanie przy odpowiednim udziale tak banków państwowych jak i prywatnych.

Nastrój dla dewiz w okresie sprawozdawczym był przeważnie mocniejszy, o czem zresztą przekonywają wyższe notowania większości dewiz, a więc na Amsterdam, Berlin (w końcu okresu brak było zupełnie podaży, wobec czego kursy nie były notowane), Bruksele, Nowy Jork (lwia część obrotów przypada na kabel), Pragę, silnie zwyżkującą w ostatnim dniu okresu, oraz Zurich. Po kursach niższych obiegały dewizy na Londyn i Medjolan. Jedynie dewizy na Paryż, któremi najwięcej dokonano obrotów, zmian kursowych nie wykazały. Dewizy na Gdańsk pozostały nadal bez obrotów i notowań giełdowych. Kursy dewiz państw skandynawskich, któremi wogóle mało zawarto tranzakcyj, normowały się w zależności od kursów dewiz na Londyn.

Na rynku papierów państwowych kursy pożyczek, emitowanych w walucie krajowej, wykazały drobne lub żadne różnice kursowe, natomiast pożyczki dolarowe, zakupywane przeważnie w celach spekulacyjnych, chyliły się ku zniżce.

Z pożyczek premjowych większą ruchliwość przy stopniowo zwiększających się obrotach wykazywały 3% Prem. Poż. Budowlana oraz Dolarówka, z których pierwsza lekko zwyżkowała, druga—była prawie bez zmiany. 4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna w związku z odbytem ciągnieniem straciła na kursie kilka punktów. Jest to objaw zupełnie zrozumiały, iż po ciągnieniu zwykle kurs się obniża, w przeciwnym bowiem razie zakupujący na grę nie poniósłby z tego powodu żadnych kosztów.

5% Poż. Konwersyjna utrzymała się na niezmienionym poziomie, aczkolwiek na początku okresu lekko zwyżkowała.

5% Konwers. Poż. Kolejową obroty były ograniczone. Kurs na początku okresu był wyższy, w końcu zaś uległ redukcji. Obie pożyczki wykazały dość znaczny spadek kursów. 6%-owa Poż. Dolarowa była w nieliczenych obrotach, natomiast 7% Poż. Stabilizacyjna, nad którą pieczołowitą opiekę roztaczała kulisa, przy dość sporych z dnia na dzień różnicach kursowych, dotkliwą poniosła stratę.

Pomimo to obroty chwilami przyjmowały większe rozmiary.

7% i 8% listy zast. Państwowego Banku Rolnego oraz 5½%, 7% i 8% listy zast. i obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego zmian kursów nie wykazały.

Na rynku prywatnych papierów lokacyjnych tendencja była przeważnie słabsza.

Z listów zastawnych Ziemskich operowano wyłącznie 4½%, które w miarę napływającego materjału, chyliły się odpowiednio ku zniżce. Różnica między grubszemi odcinkami (te zwykle były droższe) a drobniejszemi stopniowo zanika, gdyż listy te, jak i parę innych gatunków zostały złączone w jedną serję. Przypuszczalnie po wprowadzeniu nowej, pochodzącej z konwersji, serji, cena wszelkich odcinków będzie jednakowa.

Z listów zastawnych m. Warszawy przedmiotem obrotów giełdowych były tylko 5% z roku 1933 (dawniej 8%), które początkowo cieszyły się dużym popytem, lecz w końcu, zgodnie z ogólnym nastrojem, wykazały większą stratę na kursie. Tranzakcje zawierano codziennie. Obroty naogół były dość spore.

Listy zastawne towarzystw prowincjonalnych były w zaniedbaniu. Przez cały okres ceduła giełdowa, z wyjątkiem zakupionej w końcu ubiegłego miesiąca partji 5% list. zast. m. Piotrkowa z 1933 r. po kursie mało zmienionym, żadnych kursów nie notowała.

Z listów zastawnych funtowych Tow. Kred. Przemysłu Polskiego obracano wyłącznie 8%. Kurs podniósł się o cały punkt.

Obligacje magistrackie były prawie bez obrotów.

Wobec odbytego losowania 1 b. m., którego wyniki nie są jeszcze wiadome, podaż była znikoma.

Rynek akcyjny nie nastręczał obfitego materjału sprawozdawczego. Tendencja — mało zmieniona.

Akcje Banku Polskiego przy drobnych fluktuacjach kursowych w końcu były nieco słabsze.

Za akcje Warsz. Tow. Fabryk Cukru płacono nadal dość wysoki kurs. Akcje Warsz. Tow. Kop. Węgla trzymały się wciąż na wysokim poziomie. Lilpopy wprawdzie się podniosły w końcu ubiegłego miesiąca, lecz w bieżącym powróciły do poprzedniego poziomu. Norbliny — bez zmiany. To samo Haberbusch i Starachowice. Te ostatnie początkowo zwyżkowały.

Kursy nieurzędowe z końca okresu:

8% Poż. z 1925 r. (Dillon) 87.75 — 87, 7% Poż. Śląska 69.25, 7% Poż. m. st. Warszawy 68.50.

Ruch kursów.

Dewizy: Amsterdam 358.60 — 359.60, Berlin 213.50 — 213.75 (w dniu 2 i 3 b. m. nie notowano), Bruksela 89.65 — 89.80, Kopenhaga 116.75 — 116.50, Londyn 26.14 — 26.04 — 26.06, Medjolan 43.43 — 43.30, Nowy Jork 5.31¼ — 5.31⅝, kabel 5.31⅞ — 5.32, Paryż 35.01, Praga 21.94 — 21.93 — 21.99, Sztokholm 134.75 — 134.40, Zurich 172.60 — 173.20 — 173.15.

Papiery państwowe: 3% Prem. Poż. Budowlana 40.75 — 41, Dolarówka 51.75 — 52.15 — 52.10, 4% Prem. Poż. Inwestycyjna 112.50 — 113.25 — 109 (serje 114.50 tylko z 27.IX). 5% Poż. Konwersyjna 68—68.50—68. 5% Konwersyjna Poż. Kolejowa 60.25 — 59, 6% Poż. Dolarowa 81.50 — 80, 7% Poż. Stabilizacyjna 63.25 — 60.25 (serje 64 — 60.75).

Listy zast. Państwowego Banku Rolnego: 7% — 83.25, 8% — 94. Listy zast. i obligacje komunalnego Banku Gospodarstwa Krajowego: 5½% — 81, 7% — 83.25, 8% — 94 oraz 8% obligacje budowlane — 93.

Akcje: Bank Polski 92.25 — 91.75, Warsz. Tow. Fabryk Cukru 36, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 13, Lilpop 8.75 — 8.90 — 8.50, Norblin 33, Starachowice 31.75 — 32 — 31, Haberbusch — 32.

Rynek prywatny. Banknoty: amerykańskie (Stany Zjednocz.) 5.32½ — 5.34, angielskie 26.16 — 26.04 — 26.06, austrjackie 99.50 — 99.75, czechosłowackie 20.93 — 21 — 20.96, francuskie 35 — 34.99 — 35, gdańskie 98 — 97.75 — 98, jugosłowiańskie 11.42 — 11.40 — 11.45, łotewskie 131 — 130.50, niemieckie 149 — 148 — 149.50, rumuńskie 2.93 — 2.90, sowieckie 191 — 185, szwajcarskie 172.70 — 173, węgierskie 102.50—102, włoskie 35.50.

Monety: rubel złoty 4.74 — 4.73½ — 4.74½, rubel srebrny 1.82, dolar złoty 9.04 — 9.03½ — 9.06.

ZAMIEJSCOWE.

(26.IX. — 2.X.).

ŁÓDŹ.

Banknoty dolarowe 5.31½ — 5.31, 3% Prem. Poż. Budowlana — 41, 5% Poż. Konwersyjna — 68, 7% Poż. Stabilizacyjna — 62.75.

KRAKÓW.

3% Prem. Poż. Budowlana 41.15, Dolarówka 52.75 — 52.10 — 52.20.

POZNAŃ.

Listy zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego: 4½% dol. serji K. z 1933 r. 37. 4½% złote w złocie przestemplowane 39, 4% konwert. ostempl. 36. Akcje Banku Polskiego 92.

Sprzedaż ratalna pożyczek premjowych

(dokończenie)

Jakie wymienione poprzednio banki rosyjskie pobierały prowizje — dziś trudno ustalić, gdyż od czasu ich bankructwa minęło z górą dwadzieścia kilka lat. Natomiast warunki, na jakich w latach ostatnich sprzedawały spółdzielnie małopolskie na raty pożyczki premjowe oraz jakich używały sposobów, by zwerbować klijentów, są nader interesujące.

Otóż jestem w posiadaniu dokumentów, t. j. typów wszelkiego rodzaju druków, jak kart zamówienia, deklaracyj i t. p. świadczą one wymownie o nadzwyczajnym sprycie i pomysłowości tych „banczków".

Przedewszystkiem podaje się do prasy szumne ogłoszenia, iż poszukiwani są zdolni agenci (tki) do sprzedaży ratalnej. Ogłoszenie zaopatrzone jest wstępem „łatwy lub znaczny zarobek" i t. p.

Na apel taki zgłaszają się setki kandydatów (tek). Otóż odwrotną pocztą, bez zasiągnięcia informacyj o osobie reflektanta, „bank" wysyła legitymację i całą plikę druków, mających pod względem graficznym podobień stwo d jakiegoś papieru wartościowego, oraz szereg instrukcyj dla agenta.

W jednym, znanym mi wypadku, zamówienia, czy też karty zamówienia, zawierają takie warunki:

1. udział w grze 1/55 części na 50 obligacjach 4% Prem. Poż. Inwestycyjnej i 5 dolarówkach oraz na własność po spłacie 1 4% Prem. Poż. Inwest., za co klijent ma uiścić 17 rat miesięcznych po zł. 12.25;

2. udział w grze w 1/55 części na 50 Dolarówkach i 5 — 4% Prem. Poż. Inwest. oraz na własność 1 Dolarówkę. Rat 13 po zł. 11;

(dalszy ciąg na str. 5)

Sprzedaż ratalna pożyczek premjowych

(dalszy ciąg).

3. udział w grze w 1/23 części na 20 Dolarówkach i 3 — 4% Prem. Poż. Inw. oraz na własność 1 Dolarówkę. Rat 13 po zł 12.

Następuje tu jeszcze kilka podobnych warjantów. Wreszcie jeden typ odnosi się do sprzedaży na raty jednej Dolarówki i jednej 4% Pr. Poż. Inwestycyjnej. Rat 17 po zł. 17.75.

Przy wszystkich tych zamówieniach, które klijent podpisuje, dochodzą koszty „skarbowo - manipulacyjne“ oraz koszt wysyłanych tabel, przewyższające zł. 10.

Dla zachęcenia klijentów „bank“ ubezpiecza podpisującego umowę w Tow. Ubezpieczeń na zł. 1.000 na wypadek śmierci przez nieszczęśliwy wypadek.

Wedle innych, podobnych tego rodzaju dokumentów, klijent brał udział w odpowiedniej części w grze na Loterji państwowej. Nie chcąc się rozwodzić nad szczegółami, dotyczącemi uprawianego przez „banczki“ wyzysku w udziale w wygranych, pragnę tylko omówić pokrótce ostatni z wyżej podanych typów sprzedaży na raty.

Otóż klijent za jedną Dolarówkę i jedną 4% Prem. Poż. Inw. łącznie z kosztami, nie licząc portoryj, płaci mniej więcej zł. 310. Wartość przybliżona tych premjówek w najlepszym razie nie przekracza łącznie z składanemi procentami (12%) zł. 200, a jeśli dodamy do tego 10% prowizji, t. j. zł. 20, więc z wszystkiemi kosztami klijent powinien był zapłacić maximum zł. 220, a więc przepłacił zł. 90, t. j. przeszło 40%, nie licząc konsekwencyj, wynikłych z opóźnienia lub niepunktualnego płacenia rat.

W Nr. 8 miesięcznika „Bank“ i w „Kurjerze Porannym“ z dnia 25 września r. b. na temat „Spółdzielni Dolarówkowych“ p. Zdzisław Jan Targowski, opierając się na danych urzędowych, ilustrujc szkodliwą działalnośc tych instytucyj w okresie lat 1928 — 1934. Według autora tego artykułu w końcu 1934 r. Rada Spółdzielcza podjęła akcję likwidacyjną poszczególnych „banczków“.

„Dziś po zgórą półrocznej działalności, w czasie której zdołano za pośrednictwem delegowanych przez Min. Skarbu i Radę Spółdzielczą Komisarzy opanować, umiejscowić i zcentralizować szkodliwą akcję tych pseudo-spółdzielni, a co najważniejsze, przeprowadzić prace, zmierzające do ich rozwiązania, a następnie likwidacji, z najmniejszemi stratami dla członków — nie od rzeczy było rzucić snop światła na istotne metody działania tych tworów „patologicznych“, w założeniu swem nastawionych na obrabowywanie naiwnych członków i klijentów“.

Tak brzmi końcowy ustęp artykułu p. Targońskiego w Kurjerze Porannym.

Jeżeli, jak twierdzi pan Targoński, spółdzielnie „dolarówkowe“ miały 100.000 klijentów, więc sprzedaże ratalne mogą mieć rację bytu, naturalnie, o ile odpowiednie ustawy będą wydane. Uniemożliwi to przedewszystkiem prowadzenie nielegalnej sprzedaży. Klijenci zazwyczaj rekrutują się z warstw najgorzej sytuowanych materjalnie, z któremi największy kontakt mają mniejsze instytucje, nie rozporządzające większymi kapitałami. Tym więc instytucjom należałoby ułatwić prowadzenie tego rodzaju operacyj.

Byłoby więc pożądane, aby instytucje te za drobną prowizję sprzedawały na raty na rachunek większych instytucyj.

Wartoby się więc również zastanowić, czy nie byłoby wskazane, aby jedna z instytucyj państwowych nprz. P. K. O., posiadająca większą ilość premjówek, podała tylko numery, któreby powierzyła do sprzedaży komisowej tym drobnym instytucjom, a sztuki oryginalne pozostałyby w depozycie P. K. O. aż do całkowitej spłaty przez klijentelę.

M. P.

Odpowiedzi Redakcji

Wł. Cukerschaft w miejscu. — Niewylosowane i nic nie wygrały. Na przyszłość zechce WPan podać której emisji jest Poż. Austrjacka z 1923 r., aby uniknąć sprawdzania zbytecznie w 2 tabelach.

LOSOWANIA

4% Premjowa Pożyczka Inwestycyjna

Losowanie z dnia 1 października 1935 r.

AMORTYZACJA:

Serje: Nr. Nr.: 507 510 520 525 547 564 586 594 630 638 664 723 767 826 850 878 880 894 957 1002 1027 1052 1053 1072 1077 1078 1087 1104 1110 1155 1157 1172 1287 1296 1304 1334 1421 1425 1458 1478 1534 1542 1609 1618 1629 1648 1653 1680 1682 1699 1703 1709 1719 1721 1726 1740 1747 1776 1782 1791 1835 1848 1857 1871 1880 1887 1891 1971 1990 1997 1998 2024 2044 2054 2082 2087 2153 2183 2211 2212 2238 2249 2332 2357 2360 2382 2384 2388 2399 2400 2423 2429 2440 2444 2447 2452 2483 2489 2495 2577 2580 2604 2628 2662 2667 2675 2676 2692 2698 2718 2786 2808 2838 2854 2887 2896 2952 2982 2986 3004 3014 3016 3026 3058 3073 3102 3110 3137 3141 3144 3152 3171 3200 3211 3290 3293 3316 3317 3324 3357 3370 3452 3453 3499 3500 3523 3528 3544 3558 3586 3629 3646 3657 3682 3694 3713 3721 3725 3733 3734 3753 3810 3863 3870 3901 3903 3912 3918 3934 3947 3951 3976 3991 4006 4014 4026 4055 4058 4073 4079 4098 4106 4109 4115 4141 4168 4216 4241 4270 4290 4325 4331 4337 4357 4361 4366 4390 4402 4434 4441 4457 4472 4483 4495 4500 4514 4559 4600 4609 4616 4619 4629 4685 4689 4714 4727 4780 4789 4809 4824 4843 4847 4869 4892 4923 4939 4951 4955 5023 5068 5079 5091 5103 5113 5114 5121 5200 5257 5258 5270 5280 5282 5322 5339 5353 5428 5430 5466 5495 5501 5514 5523 5531 5544 5551 5552 5570 5580 5587 5636 5640 5649 5691 5692 5697 5769 5806 5811 5819 5914 5944 5945 5960 5973 5985 5986 5989 5999 6064 6071 6136 6154 6176 6264 6282 6288 6331 6351 6368 6406 6464 6477 6485 6494 6501 6526 6532 6561 6585 6606 6608 6636 6655 6693 6697 6699 6708 6733 6745 6765 6824 6825 6837 6882 6955 6977 6983 6985 6988 7001 7011 7035 7101 7126 7133 7145 7149 7165 7173 7174 7205 7221 7223 7226 7242 7244 7271 7288 7290 7304 7308 7323 7335 7361 7390 7405 7444 7446 7521 7532 7539 7575 7614 7619 7630 7632 7654 7683 7701 7702 7721 7731 7742 7753 7789 7804 7808 7816 7835 7885 7921 7933 7935 7946 7964 7985 7997 8040 8052 8055 8071 8072 8102 8176 8201 8218 8227 8251 8258 8302 8305 8311 8322 8328 8331 8336 8341 8347 8379 8395 8423 8443 8462 8466 8530 8540 8562 8572 8574 8602 8603 8606 8623 8624 8628 8648 8661 8674 8680 8684 8718 8728 8774 8776 8791 8797 8798 8838 8852 8853 8874 8884 8902 8920 8932 8948 8966 8989 8991 9004 9011 9065 9080 9090 9126 9133 9148 9157 9182 9196 9201 9204 9243 9255 9271 9286 9292 9302 9356 9362 9412 9415 9442 9449 9463 9493 9501 9515 9541 9544 9548 9577 9626 9643 9650 9657 9665 9709 9745 9753 9758 9781 9782 9801 9813 9826 9828 9837 9851 9853 9857 9862 9890 9896 9940 9942 9961 9973 9980 9986.

WYGRANE.

Po zł. 50.000,— Ser. **1997** Nr. 48, Ser. **5466** Nr. 30, Ser. **6288** Nr. 19.

Na zł. 25.000,— Ser. **6585** Nr. 40.

Po zł. 10.000,— Ser. **5649** Nr. 41, Ser. **7532** Nr. 4, Ser. **8227** Nr. 48.

Po zł. 1.000,— Ser. **1078** Nr. 46, Ser. **1334** Nr. 20, Ser. **1719** Nr. 32, Ser. **2382** Nr. 36, Ser. **3317** Nr. 26, Ser. **3918** Nr. 37, Ser. **4141** Nr. 8 **4600** 22 **4689** 44 **5322** 48 **5544** 36 **6331** 6 **6699** 15 **7271** 15 **7308** 13 **7521** 6 **7683** 50 **8052** 50 **8176** 50 **8462** 44 **8838** 34 **9133** 8 **9302** 1 **9415** 4.

Po zł. 500.— Ser. **507** Nr. 47, Ser. **586** 35 **630** 50 **767** 11 **826** 35 **894** 50 **957** 35 **1002** 34 **1052** 35 **1053** 11 **1077** 35 **1087** 39 **1155** 45 **1157** 42 **1287** 14 **1421** 45 **1425** 25 **1458** 11 **1609** 47 **1629** 50 **1653** 50 **1680** 42 **1791** 42 **1880** 11 **1990** 25 **1998** 25 **2024** 35 **2087** 42 **2183** 34 **2357** 50 **2423** 47 **2580** 15 **2662** 44 **2692** 37 **2698** 45 **2718** 11 **2786** 44 **2838** 9 **2854** 44 **2887** 25 **2952** 25 **3110** 35 **3137** 11 **3141** 35 **3316** 11 **3357** 47 **3499** 44 **3544** 50 **3629** 36 **3694** 45 **3721** 25 **3733** 47 **3734** 50 **3753** 50 **3870** 47 **3901** 25 **3991** 47 **4055** 42 **4079** 38 **4290** 16 **4325** 50 **4434** 35 **4457** 45 **4472** 12 **4619** 25 **4809** 11 **4824** 47 **5023** 25 **5068** 47 **5103** 44 **5113** 11 **5114** 25 **5257** 43 **5428** 42 **5551** 45 **5570** 4 **5587** 42 **5769** 42 **5806** 35 **5944** 42 **6351** 5 **6464** 50 **6485** 10 **6765** 18 **6825** 49 **6837** 11 **6955** 29 **7035** 27 **7126** 15 **7165** 1 **7173** 3 **7226** 35 **7242** 47 **7244** 25 **7290** 25 **7446** 45 **7614** 47 **7630** 28 **7702** 45 **7804** 19 **8218** 50 **8311** 11 **8341** 45 **8423** 20 **8624** 47 **8674** 25 **8684** 11 **8728** 18 **8776** 50 **8797** 1 **8853** 39 **8902** 6 **8966** 26 **9004** 42 **9065** 42 **9157** 49 **9182** 35 **9204** 46 **9362** 44 **9449** 24 **9501** 44 **9650** 24 **9657** 35 **9813** 45 **9857** 44 **9896** 41.

(dalszy ciąg losowań na str. 6-ej)

L O S O W A N I A

Po zł. 250 — **510** 5 **525** 12 **547** 17 **564** 45 **594** 47 **638** 32 **664** 26 **723** 1 **850** 31 **878** 16 **1027** 5 **1072** 13 **1104** 47 **1172** 49 **1296** 19 **1304** 19 **1478** 47 **1534** 46 **1542** 13 **1618** 46 **1648** 26 **1682** 12 **1699** 13 **1703** 27 **1709** 31 **1721** 17 **1726** 2 **1740** 26 **1835** 32 **1848** 6 **1857** 2 **1871** 6 **1887** 2 **1891** 1 **1971** 17 **2044** 26 **2054** 27 **2212** 48 **2249** 1 **2332** 1 **2399** 32 **2440** 35 **2447** 6 **2452** 5 **2483** 46 **2489** 13 **2495** 31 **2577** 6 **2604** 35 **2628** 26 **2667** 47 **2675** 13 **2808** 31 **2896** 19 **2982** 6 **2986** 12 **3004** 6 **3016** 5 **3058** 13 **3073** 45 **3102** 6 **3144** 46 **3211** 1 **3290** 17 **3324** 1 **3370** 17 **3452** 49 **3523** 35 **3528** 46 **3558** 13 **3586** 32 **3646** 16 **3657** 47 **3682** 48 **3713** 1 **3810** 13 **3863** 45 **3903** 19 **3912** 47 **3934** 46 **3947** 2 **3951** 26 **3976** 35 **4006** 46 **4026** 5 **4058** 16 **4073** 47 **4216** 16 **4241** 27 **4270** 31 **4331** 47 **4337** 12 **4357** 12 **4361** 45 **4366** 12 **4390** 48 **4402** 1 **4441** 5 **4495** 16 **4559** 17 **4609** 31 **4616** 49 **4629** 6 **4685** 13 **4727** 1 **4789** 46 **4843** 45 **4847** 46 **4892** 46 **4939** 47 **4951** 13 **4955** 45 **5079** 13 **5091** 13 **5121** 32 **5200** 16 **5258** 17 **5270** 45 **5280** 47 **5339** 1 **5353** 46 **5430** 1 **5495** 46 **5501** 48 **5514** 47 **5552** 35 **5580** 35 **5636** 46 **5640** 12 **5691** 13 **5692** 6 **5697** 5 **5819** 46 **5914** 1 **5945** 19 **5960** 6 **5973** 13 **5986** 1 **5989** 19 **6071** 17 **6136** 26 **6154** 12 **6176** 32 **6282** 1 **6368** 5 **6477** 26 **6501** 44 **6561** 27 **6608** 5 **6655** 48 **6693** 2 **6697** 26 **6708** 35 **6733** 49 **6824** 6 **6882** 16 **6977** 45 **6985** 48 **6988** 17 **7001** 47 **7011** 49 **7101** 45 **7133** 27 **7145** 27 **7205** 46 **7323** 32 **7335** 47 **7361** 46 **7390** 6 **7444** 5 **7539** 1 **7575** 47 **7619** 6 **7632** 16 **7654** 6 **7701** 2 **7731** 48 **7789** 35 **7808** 5 **7816** 13 **7835** 49 **7885** 6 **7933** 47 **7935** 19 **7964** 19 **7997** 47 **8040** 19 **8055** 48 **8071** 13 **8072** 5 **8201** 6 **8251** 31 **8258** 46 **8302** 5 **8305** 5 **8328** 5 **8331** 1 **8379** 13 **8395** 19 **8443** 35 **8530** 31 **8540** 32 **8562** 12 **8572** 48 **8574** 27 **8602** 2 **8603** 27 **8606** 1 **8623** 31 **8661** 45 **8680** 16 **8774** 26 **8791** 27 **8874** 44 **8884** 12 **8920** 44 **8932** 13 **8948** 17 **9011** 1 **9080** 5 **9126** 47 **9148** 2 **9201** 1 **9255** 5 **9271** 46 **9292** 6 **9356** 32 **9412** 16 **9442** 49 **9463** 49 **9493** 35 **9515** 46 **9541** 49 **9544** 5 **9548** 47 **9577** 5 **9626** 2 **9643** 6 **9665** 13 **9709** 46 **9745** 27 **9753** 6 **9758** 2 **9781** 49 **9801** 1 **9826** 47 **9828** 31 **9853** 48 **9862** 5 **9940** 32 **9961** 47 **9973** 13 **9980** 6

Wypłata natychmiastowa.

3% Premjowa Pożyczka Inwestycyjna z 1935 r.

Em. II po zł. 100 w złocie

Losowanie z dnia 5 października 1935 r. Według tabeli wygranych **A.** patrz Nr. 24 Gazety Giełdowej i Losowań).

WYGRANE:

(Pierwsza cyfra oznacza Nr. serji, druga — obligacji).

Na zł. 500.000: 16913 4.
Na zł. 125.000: 4805 9.
Po zł. 50.000: 8260 31 **15399** 2.
Po zł. 25.000: 4390 30 **13547** 35.
Po zł. 10.000: 1070 12 **3128** 32 **4001** 3 **4012** 47 **5554** 13 **5632** 22 **7943** 31 **11970** 10 **12317** 13 **13537** 46 **18056** 14 **21797** 47 **21927** 45 **22203** 19.
Po zł. 5.000: 91 10 **420** 41 **1570** 21 **1586** 15 **1595** 36 **1767** 30 **3393** 11 **3645** 47 **4575** 17 **4677** 16 **4965** 28 **5032** 27 **5342** 50 **5811** 19 **6271** 28 **7272** 47 **7328** 3 **8166** 5 **8629** 29 **9125** 7 **9940** 23 **10116** 34 **10216** 48 **10617** 35 **10648** 26 **10764** 41 **11073** 17 **11176** 46 **12926** 46 **13483** 28 **14017** 16 26 **14329** 43 **15833** 6 **15975** 33 **16171** 46 **16187** 21 **16627** 28 **16753** 40 **16853** 45 **16940** 27 **17157** 6 **19291** 5 **19892** 6 **20215** 44 **20281** 36 **20531** 22 **20699** 29 **22106** 34 **22284** 49.

(Dokończenie w następnym numerze)

Bony Funduszu Inwestycyjnego

po zł. 25 wart. nom.

W dniu 3 października 1935 r. wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego, oznaczone Nr. Nr.:

6915 8292 10197 16077 29357 34739 39634

we wszystkich 10-ciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz U. R. P. Nr. 89, poz. 694).

Wylosowane bony wykupywane są przez Kasy Urzędow, Skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

Zastrzeżone papiery

Zastrzeżenia Urzędu Śledczego.

4% Prem. Poż. Dolarowa III ser.

Nr. Nr.: 23805 — 06 274331 1206014.

6% Pożyczka Narodowa.

Po zł. 100,—. Nr.Nr. 2550985 — 89.

Nr. 705141 na imię Łucji Piłsudskiej (brak wart. nom.) oraz wystawiona na nazwisko Stanisławy Kiersnowskiej (numeru brak).

Odwołanie zastrzeżeń.

Urząd Śledczy **odwołuje zastrzeżenia**, dotyczące:

3% Prem. Poż. Budowlanej.

Nr.Nr. 101687 — 696 305488 305491.

4% Prem. Poż. Dolarowej III s.

Nr. Nr.: 95394 118056 118101 499657 510277 716951 788465 945741 945745 — 46 945749 945756 — 57 1057199 1118625 1256224.

4% Poż. Konwersyjna m. Krakowa z 1925 r.

Ser. A. po zł. 10,—. Nr. Nr.: 398 — 402 428 — 37 454 456 — 57 460 1518 — 19.
Ser. B. po zł. 10,—. Nr. 789.
Ser. C. po zł. 10,—. Nr. 104.

(Urząd Śledczy Nr. K. 73 — 129/35, K. 2 — 527/35 i K. 2 — 536/35 z dn. 23, 24 i 28.IX.1935 roku).

Zastrzeżenia Sądowe.

Wydział V Cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie **wzbronił wypłat oraz dokonywania tranzakcyj:**

5% Państw. Poż. Konwersyjna z 1924 r.

Na zł. 1.000,—. Nr. 4311736.
Po zł. 100,—. Nr.Nr.: 4286194 — 95.

Unieważnienie.

Wydział V Cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie **unieważnił:**

5% Państ. Poż. Konwersyjna z 1924 r.

Po zł. 500,— Nr.Nr.: 4116549 — 53.
Po zł. 100,—. Nr.Nr.: 3484166 — 69.
Po zł. 10.— Nr.Nr.: 1292693 — 700 1303092 — 100 3654901 — 903.
Świadectwa ułamkowe **po zł. 3,—:** Nr.Nr.: 47876 370104—06.

(Monit. Polski Nr.Nr. 222 i 224 z dn. 27 i 30.IX.35 r.).

TERMINARZ AKCJONARJUSZA

ZEBRANIA

21 października.

Cukrownia i Rafinerja „Lublin“, Sp. Akc. — o godz. 17-ej w Warszawie, w biurze Zarządu przy ul. Mokotowskiej 25.

Cukrownia „Garbów“, Sp. A. — o godz. 16-ej w Warszawie, w biurze Zarządu, przy ul. Mokotowskiej 25.

Cukrownia i Rafinerja „Milejów“, Sp. Akc. — o godz. 18-ej w Warszawie, w biurze Zarządu, przy ul. Mokotowskiej 25.

22 października.

Zakł. Przem. Włókiennicze C. G. Schön, Sp. Akc. w Sosnowcu — o godz. 10.30, w siedzibie Spółki, w Sosnowcu.

REDAKCJA: ulica Śniadeckich 9, telefon 8-38-19. Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od g. 5—6. **ADMINISTRACJA:** w D/B Zjednoczonych Bankowców Antoni Pawlikowski i S-ka w Warszawie ulica Mazowiecka Nr. 1, telefon 220-70 — Konto P. K. O. Nr. 27111. **Warunki prenumeraty** w Warszawie i na prowincji: Rocznie zł. 20.— Półrocznie zł. 10.— Kwartalnie zł. 5.— Miesięcznie zł. 1.80. Zagranicą rocznie zł. 24.— Numer pojedyńczy 50 groszy. **Cena ogłoszeń:** 1 strona zł. 800.—; 1/2 strony zł. 450.—; 1/4 strony zł. 250.—; 1/8 strony zł. 150.—; 1/16 strony zł. 100. Drobne ogłoszenia: po zł. 1 za wiersz milim. lub jego miejsce.

Redaktor: Maksymiljan Polikier. Zakł. Graf E. i Dr. K. Koziańskich. Wydawca: Helena Polikierowa.